

[Indenrigsministeren.]

Møller ønsker, ja, saa vilde dermed følge en yderligere Forøgelse af de enkelte Valg-omraader. De vil komme til at række langt ud over Amtskredsene eller to Amtskredse, og jo mindre Antallet bliver, desto større Omraader maa Valget foregaa indenfor, for at man kan opnaa en ligelig Repræsentation. Derfor siger jeg til det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, at jeg sætter stor Pris paa hans Kærlighed til Sagen, hvad angaar Tallet paa Folketingsmedlemmer, men jeg beklager rigtigtnok meget, at denne Kærlighed hidtil har været af saa platonisk Art. Jeg synes, det vilde være ønskeligt, om den snart vilde slaa over i Aktivitet, og skulde dette ske, tilbyder jeg min Medvirkning til en Forhandling paa dette eller et andet Grundlag, for dog i det mindste at naa dette Resultat.

Det ærede Medlem skildrede ogsaa, hvorledes dette Lovforslag vilde føre ud i Alliancer, som i mange Tilfælde vilde hindre det Parti, der var det stærkeste i den paa-gældende Kreds, fra at faa Repræsentation. Ogsaa dette Spørgsmaal har vi tidligere drøftet under Forhandlingerne om Lovforslaget i forrige Samling, og jeg har udførligt gjort Rede for den Opfattelse, at en gennemført Alliance vilde være umulig af Hensyn til Tillægsmandaterne og Sikkerheden for det enkelte Parti for at opnaa sin retsmæssige Andel i disse Mandater.

Saa sagde det ærede Medlem, at det Lovforslag, som her foreligger, vilde give Organisationerne alt for stor Magt, og det ærede Medlem meddelte mig, at ogsaa paa dette Omraade burde Arbejds- og Erhvervs-friheden respekteres. Men det ærede Medlem maa da ikke glemme, hvad den gældende Valgordning paa dette Punkt indeholder. Thi hvad er den gældende Ordning? Partiliste Udtryk for, hvis det ikke er for dette, at der skal være Plads for Organisationsmagten? Det ærede Medlem vil saa sige: ja, men man bruger jo ikke Partiliste. Det har det ærede Medlem Ret i. Dog bruger Socialdemokratiet Partiliste, saaledes, at man tilvejebringer den automatisk under Hensyn til de procentvise Resultater fra det foregaaende Valg. Jeg ser meget vel, at det kan medføre visse Fordele, men jeg tror dog ogsaa, det har betydelige Ulemper, som jeg ligeledes ved tidligere Lejligheder har gjort Rede for. Og vilde man tilvejebringe Listeopstillinger ved procentvise Opgørelser af selve det Valg, som Talen er om, og som i Øjeblikket tænkes at foregaa, vil dermed følge en hel Række af Ulemper, som der er redegjort for i Lovforslagets Bilag IV.

Jeg føler mig overbevist om, at jo længere vi forbliver under den nugældende Valgordning, des nødvendigere vil det blive, at man vender tilbage til den Listeopstilling, som var forudsat ved denne Valgordnings Tilblivelse, thi det vil blive nødvendigt, hvis man skal sikre for det politiske Arbejde de Kræfter, som dette til syvende og sidst dog daarligt kan undvære.

Dernæst sagde det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, at han fandt ikke nogen Grund til at gentage de mange Indvendinger mod Lovforslaget, som han fremsatte i forrige Samling. Nej, det forstaar jeg godt, bl. a. fordi adskillige af disse Indvendinger bundede i Fejlsyn og Misforstaaelser, og saadanne skal man for sin egen Skyld ikke gentage, deri er jeg ganske enig med det ærede Medlem. Men han følte dog Trang til at gentage en af dem, idet han paa ny omtalte Virkningen af den foreslaaede Halvering af Valgmændenes Tal. Det ærede Medlem rettede i forrige Samling den Beskyldning mod Regeringen og mig, at vi ved dette Forslag havde ønsket at tilføre vort Parti særlige Fordele. Jeg oplyste straks det ærede Medlem om, at dette var urigtigt, og redegjorde for, hvori det ærede Medlems Fejltagelse bestod. Denne Redegørelse findes i Enkeltheder udformet i Bilag VI. til det foreliggende Lovforslag. Men nu siger det ærede Medlem: „Jeg havde dog Ret i denne Sag; naar jeg anvendte Reglerne — og det var det, jeg gjorde — paa Valget til Landstinget i 1920 og 24, viste det sig, at jeg havde Ret.“ Men naar det ærede Medlem anvender Reglerne om Halvering af Valgmændenes Tal uden samtidig at bygge paa det Forslag, der tillige er stillet om, at Valgmandskredsene skal gøres ca. dobbelt saa store som de nuværende, er det jo at se bort fra den anden Side af den samme Sag i Lovforslaget og udelukkende at holde sig til den ene Side, og dette kan det ærede Medlem kun have Ret til under Paaberaabelse af det, han ogsaa paaberaabte sig — og med Rette —, nemlig at han ikke besad det Materiale, som var fornødent til ogsaa at tage dette Hensyn. Men saa er Forholdet med andre Ord dette, at det ærede Medlems Paastand slet ikke kommer Lovforslaget ved. Hvis det ærede Medlem kan frydes over, at han har Ret i en Paastand, som er Lovforslaget uvedkommende, ja, saa skal jeg ikke indvende noget derimod; det er en uskyldig Glæde, som jeg gerne under det ærede Medlem.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg talte om det Resultat, som var kommet ud af